

Nowe, bogate stanowisko rzadkiego storczyka – wyblinu jednolistnego *Malaxis monophyllos* (Orchidaceae) w dolinie Rospudy (Puszcza Augustowska)

New, rich stand of *Malaxis monophyllos* (Orchidaceae) in Rospuda river valley (Augustów Primeval Forest)

EDYTA JERMAKOWICZ¹, MAREK ŚLESZYŃSKI²

¹ Zakład Botaniki, Instytut Biologii, Wydział Biologiczno-Chemiczny
Uniwersytet w Białymstoku
15–674 Białystok, ul. Świerkowa 20B
e-mail: edytabot@uwb.edu.pl¹, kajak@piasta.pl²

Słowa kluczowe: *Malaxis monophyllos*, gatunek rzadki i zagrożony, dolina Rospudy.

Abstrakt: Artykuł przedstawia charakterystykę jednego z najliczniejszych stanowisk wyblinu jednolistnego *Malaxis monophyllos* (L.) Sw. w północno-wschodniej Polsce, zlokalizowanego w południowej części doliny Rospudy. Pędy rośliny skupione są na powierzchni około 30 m², na mineralnym wyniesieniu, w otoczeniu rozległych, otwartych torfowisk. W 2008 roku na stanowisku tym pojawiło się 119 pędów, z czego ponad 1/3 kwitła. W kolejnym roku obserwacji liczebność pędów zmniejszyła się o 26%. W 2009 roku odnalezione zostały również kolejne trzy stanowiska, w odległości około kilometra od wcześniejszego.

W związku z dużymi wahaniami liczebności pędów wyblinu jednolistnego wskazane jest objęcie opisanych stanowisk monitoringiem, który pozwoli na oszacowanie wpływu zmian siedliskowych, w tym postępującego zacienienia, na ich liczebność i potencjał reprodukcyjny.

SUMMARY

Jermakowicz E., Śleszyński M. New, rich stand of *Malaxis monophyllos* (Orchidaceae) in Rospuda river valley (Augustów Primeval Forest)

Malaxis monophyllos is a strictly protected species in Poland and in all European countries where it grows. It belongs to Amphi-Boreal-Alpine distribution group, with characteristic lowland-highland disjunction of populations. In Southern Poland it occurs in Carpathians and Sudety Mts and also in the Lublin and Małopolska Uplands. But most localities of *M. monophyllos* are in northern lowlands, especially in the Masurian, Pomeranian and Lithuanian Lake Districts, which are a part of boreal distribution range of this species.

Populations are often very small and spatial isolated in moistly forests, swamps and peat bogs. The main reason of this situation is very fast declining number of populations of this species in many European countries over last years.

In 2006–2009 new localities of *M. monophyllos* was discovered in the southern part of the Rospuda river valley in east part of Augustów Primeval Forest. The largest station consisted of 119 shoots, in which 33% were flowering in 2008. About 26% of shoots did not emerge in subsequent year. Another three localities were found, about 1 km from previous ones.

Continuous monitoring will be a suitable action, to estimate impact of shade and environmental changes on generative reproduction and persistent of this localities.